

Akcija Naj javno stranišče 2022 zaključena – MO Murska Sobota prvouvrščena v kategoriji mestnih občin, Občina Ormož prva v kategoriji ostalih občin

Društvo za KVČB razglasilo rezultate izbora Naj javno stranišče 2022

Ptuj, 18. november 2022 – Danes je v Dominikanskem samostanu Ptuj potekala sklepna prireditve izbora Naj javno stranišče 2022. Društvo za kronično vnetno črevesno bolezen (KVČB) je podelilo nagrade in priznanja za najbolj urejena javna stranišča v Sloveniji za leto 2022. Komisija društva je ugotovila, da imajo v MO Murska Sobota najlepše urejena javna stranišča v kategoriji mestnih občin. V kategoriji ostalih občin pa si je prvo mesto prislužila Občina Ormož. V poletnih mesecih so člani komisije prevozili 4077 kilometrov in izvajali terensko ocenjevanje na 181 lokacijah javnih stranišč po vsej Sloveniji.

Preverili so kakšno je stanje javnih stranišč v 12 mestnih občinah, 88 ostalih občinah in 56 bencinskih servisih ob avtocestah v Sloveniji.

Priznanje Naj javno stranišče za leto 2022:

- v kategoriji mestnih občin je prejela MO Murska Sobota z doseženimi 4,523 točkami (od 5,00),
- v kategoriji ostalih občin je prejela Občina Ormož z doseženimi 4,901 točkami,
- v kategoriji bencinskih servisov Bencinski servis Petrol Grabonoš, smer Maribor z 4,986 točkami (od 5,00)

Tudi letos je straniščno metlico za najslabše urejena javna stranišča leta 2022 med mestnimi občinami dobila Mestna občina Nova Gorica, saj je zbrala najmanj točk, in sicer samo 3,040, kljub temu da so na novo postavili 8 javnih stranišč. V kategoriji ostalih občin je straniščno metlico za najslabše urejena javna stranišča 2022 dobila Občina Lenart, z zbranimi 2,603 točkami. Med bencinskimi servisi pa Bencinski servis OMV Sap, smer Hrvaška z doseženimi 3,612 točkami.

Ostali rezultati so razvidni na spletni strani društva www.najjavnostranisce.kvcb.si.

Komisija Društva za KVČB je v poletnih mesecih ocenjevala dostopnost, označenost dostopa, urejenost, število sanitarij, sanitarije za invalide, opremo in higienski material.

Danica Koren, vodja in koordinatorica akcije Naj javno stranišče je na sklepni prireditvi povedala, da je ocenjevalna komisija tudi letos upoštevala usmeritve NIJZ dala velik poudarek zagotovitvi razkužil in uporabi papirnatih brisač, namesto električnih sušilcev za roke. Posebna pozornost je bila namenjena straniščem za osebe na invalidskih vozičkih. Tako kot v lanskem letu smo javna stranišča v občinah ocenili v dveh ločenih kategorijah, v kategoriji mestnih občin in v kategoriji ostalih občin. S tem smo dali možnost tudi manjšim občinam, da zasedajo višja mesta.

Z veseljem ugotavljamo, da je večina javnih stranišč lepo vzdrževanih, čistih in urejenih. A ker je to področje, kjer je nujno redno vzdrževanje in spremljanje potreb po higienskem materialu, se stanje javnih stranišč v nekaterih občinah spreminja bolj ali manj izrazito. Kot vsako leto, se je tudi letos vrstni red občin spremenil.

Med mestnimi občinami, ki so napredovale po lestvici navzgor, izpostavljamo letošnjo zmagovalko Mestno občino Murska Sobota, ki je lani dosegla 4. mesto. Lanska zmagovalka v kategoriji ostalih (nemestnih) občin je bila Občina Krško. V Krškem so očitno odlično ohranili kontinuiteto, saj so se kot novinci med mestnimi občinami uvrstili na 2. mesto in s tem povečali konkurenco v tej kategoriji. V obeh omenjenih občinah so stranišča lepo higiensko urejena in nudijo ves nujni higienski material.

Na področju zagotavljanja novih javnih stranišč sta se izkazali Mestna občina Nova Gorica in Občina Ajdovščina, ki sta letos bistveno povečali število javnih stranišč. Lani sta imeli po eno javno stranišče, letos pa so v Novi Gorici prijaviili skupno 9 stranišč, v pa Ajdovščini 7. V Novi Gorici so na novo postavili pet t. i. samostojnih ekoloških dehidracijskih stranišč. V Ajdovščini so problematiko javnih stranišč začeli reševati nekoliko drugače, a učinkovito – z nekaterimi gostinskimi lokali so se dogovorili, da lahko posamezniki uporabljajo njihove toaletne prostore kot javna stranišča.

Letos smo opazili porast t. i. ekoloških dehidracijskih stranišč, ki zaradi svoje specifikke izgradnje ne dosegajo kriterijev ocenjevanja. Za delovanje izkoriščajo naravne vire in ne potrebuje kanalizacije, elektrike in vode. Posledično ta stranišča nimajo tekoče vode, mila in brisačk, zato so po kriterijih slabše ocenjena. V društvu se zavedamo pomembnosti ekološkega osveščanja in hkrati ne želimo, da bi za občine postavljanje tovrstnih stranišč postajalo nesmiselno z vidika ocenjevanja. S tem namenom smo se odločili, da naslednje leto uvedemo novo kategorijo ekoloških dehidracijskih stranišč, ki bo tem straniščem omogočala primernejše ocenjevanje v skladu z njihovim delovanjem.

V kategoriji bencinskih servisov smo ocenili 56 javnih stranišč. Glede na obleganost le-teh, smo imeli za ta stranišča nižja pričakovanja. A v grobem gledano, lahko rečemo, da je situacija pravzaprav dobra. Izpostaviti velja, da je letos med top 5 uvrščenimi le eno stranišče plačljivo.

V delovni skupini akcije smo zadovoljni s splošnim stanjem slovenskih javnih stranišč. Veseli nas, da občine in bencinski servisi zagotavljajo javna stranišča ter skrbijo za njihovo urejenost in prisotnost higienskega materiala ter gradijo nove lokacije ali obnavljajo obstoječe. Iz leta v leto je opaziti tudi več zavedanja o pomembnosti zagotavljanja javnih stranišč in posledično se naš zemljevid stranišč v aplikaciji Najbližji wc lepo polni.

V letošnjem letu smo tudi prenovili mobilno aplikacijo Najbližji WC. Prvotna iz leta 2016 žal tehnično ni bila več kos novih tehnološkim trendom. Veseli smo, da smo jo v letu 2022 lahko tehnično in grafično prenovili. Aplikacija je na voljo za iOS in Android mobilnike in čeprav smo ob prenovi želeli, da aplikacija ostane enostavna in primerna za vse uporabnike, smo ji uspeli dodati še nekaj dodatnih funkcij, ki prej niso bile na voljo.

Uporabnika sedaj na voljo gumb "najbližji", kjer se glede na trenutno lokacijo izriše najbližja pot do prvega stranišča, ki je trenutno odprto. Uporabnik ima možnost izbire najbližjega stranišča, invalidskega stranišča, trenutno odprtega... Prav tako smo s posebnimi značkami označili tiste, ki so v trenutnem letu zasedli prva 3 mesta." Aplikacija je brezplačna in uporabna širšemu krogu ljudi, ne samo bolnikom s KVČB.

Predsednica društva Mateja Saje je v uvodnik biltena akcije zapisala:

Društvo izvaja sedem sklopov posebnih socialnih programov z vseh področij življenja oseb s kronično vneto črevesno boleznijo. Eden od pomembnih posebnih socialnih programov je program odpravljanja ovir pri dostopu do sanitarij v bivalnem in delovnem okolju.

Najpogostejše težave, ki spremljajo bolnike, so odvajanje mehkejšega in vodenega blata, bolečine v trebuhu, krči in nujni, pogosti in hitri pozivi na blato. Med zagonom bolezni moramo bolniki na stranišče tudi do 30-krat dnevno in zato potrebujemo stalen ter hiter dostop do stranišč, kjerkoli smo, naj bo to doma ali zunaj. V javnosti in na delovnih mestih pogosto naletimo na oviro pri dostopu do sanitarnih prostorov. Soočamo se s

problemom zaklenjenih ali plačljivih sanitarnih prostorov. Veliko težav imamo tudi na delovnem mestu, kjer zaradi narave svojega dela ne moremo zapustiti delovnega mesta. V Društvu za kronično vnetno črevesno bolezen že štirinajsto leto zapored izvajamo akcijo »Trenutno odsoten – hvala za razumevanje« v podjetjih in drugih delovnih organizacijah z namenom ozaveščanja delodajalcev o tem, kakšna je kronična vnetna črevesna bolezen in s kakšnimi težavami se soočamo bolniki.

Namen akcije »Naj javno stranišče« je ravno tako opozoriti na težave, ki jih imamo osebe s kronično vnetno črevesno boleznijo pa tudi ostali invalidi. Z akcijo smo pričeli leta 2009, ko smo počasi in previdno začeli ocenjevati stranišča po slovenskih občinah. Leto pozneje smo akcijo zastavili močnejše in jo razširili na bencinske servise ob avtocestah. V naslednjih letih smo pod drobnogled vzeli tudi stranišča v enajstih bolnišnicah, desetih zdravstvenih domovih in šestih večjih trgovskih središčih po Sloveniji.

O Društvu za KVČB

Poslanstvo Društva za kronično vnetno črevesno bolezen je **izboljšati kakovost življenja ljudi s KVČB**. Društvo deluje od leta 2004 in ima danes več kot 1870 članov, ki so organizirani v 11 sekcijah po vsej Sloveniji. Ima status invalidske organizacije, status društva v javnem interesu, status nevladne organizacije v javnem interesu na področju invalidskega varstva in je član Evropskega združenja bolnikov s kronično vnetno črevesno boleznijo (EFCCA).

Kronična vnetna črevesna bolezen je skupno ime za **Crohnovo bolezen** in **ulcerozni kolitis**. Gre za imunsko pogojeno bolezen, ki povzroča vnetje črevesa ali celotne prebavne cevi. Najpogosteje se pojavi med 15. in 35. letom, pojavnost boleznijo pa narašča tudi pri otrocih. Je bolezen sodobnega časa, ki lahko prizadene kogar koli v katerem koli življenjskem obdobju. V Sloveniji se s to težko boleznijo sooča okoli 7500 ljudi, so v letu 2014 ugotovili s študijo, ki so jo opravili v društvu. Globalno je 5 milijonov, v Evropi okoli 2,2 milijona ljudi s kronično vnetno črevesno boleznijo.

Dodatne informacije:

Društvo za KVČB

info@kvcb.si ; www.kvcb.si in www.najjavnostranisce.kvcb.si

+386 41 665 000 Danica Koren, koordinatorica akcije NJS